

Маємо права

на пільги

Чи знаєш, що після пологів Ти і батько дитини маєте право отримувати пільги і фінансову допомогу?
Ознайомся з найважливішими з них!

www.fundacjamatecznik.pl

[f/ FundacjaMatecznik](https://www.facebook.com/FundacjaMatecznik)

[i/ fundacja_matecznik](https://www.instagram.com/fundacja_matecznik)

ДЕКРЕТНА ВІДПУСТКА (URLOP MACIERZYŃSKI)

- Належить тобі, якщо працюєш за трудовим договором (umową o pracę), отримаєш тоді допомогу по вагітності та пологах (zasiłek macierzyński).
- Належить Тобі за законом - не потрібно подавати жодних заявок.
- Триває **20 тижнів з однією дитиною**, з яких мати повинна використати не менше 14 тижнів (інші може використати батько дитини).
- Ще до пологів можеш використати 6 тижнів декретної відпустки.

У разі власної підприємницької діяльності маєш право на допомогу по вагітності та пологах:

- маєш мати оплачений страховий внесок (składkę chorobową) неперервно протягом не менше 90 днів,
- можеш продовжити свою діяльність відразу після пологів.

ДОПОМОГА ДЛЯ БАТЬКІВ (ŚWIADCZENIE RODZICIELSKIE)

Право на допомогу, т. зв. „kosiniakowe” в розмірі тисячі злотих на місяць, належить батькам (також прийомним) протягом періоду, в якому вони можуть використовувати декретну і батьківську відпустку (urlup macierzyński i rodzicielski), якщо:

- не мають страховки,
- являються студентами,
- розмір допомоги становив би менше 1000 зл на місяць.

БАТЬКІВСЬКА ВІДПУСТКА (URLOP RODZICIELSKI)

- належить Тобі та іншому з батьків.
- Складає 41 тиждень (або 43 з більш ніж 1 дитиною), з яких:
  - 9 тижнів надається виключно кожному з батьків
    - не може бути переданий іншому,
  - 23 тижні-для будь-якого розподілу між батьками.
- Можеш використати його за один раз або частинами (максимум 5) до кінця календарного року, в якому дитині виповнюється 6 років.
- Можеш використати відпустку одночасно з батьком.
- Можеш працювати за цивільно-правовою умовою (umowa zlecenia, o dzieło) або продовжити свою власну діяльність. Можеш також укласти трудовий договір зі своїм роботодавцем, максимум на півставки, відпустка тоді продовжується.

Як подати заяву на батьківську відпустку?

Якщо знаєш, що хочеш використати всю батьківську відпустку по догляду за дитиною відразу після декретної відпустки, то подаєш заяву перших 21 дня після пологів. Вибираєш також розмір допомоги:

- 81,5% базового розміру допомоги протягом цілого періоду відпустки або
- 100% базового розміру допомоги протягом перших 20 тижнів, потім 70% протягом наступних 32 тижнів.

Можеш подати заяву на використання батьківської відпустки пізніше (до кінця календарного року, в якому дитині виповнюється 6 років), мінімум за 21 день до запланованого початку - тоді допомога становить 70% від базового розміру.

ВІДПУСТКА ПО ДОГЛЯДУ ЗА ДИТИНОЮ (URLOP WYCHOWAWCZY)

- **Безкоштовна**, її мета-здійснювати безпосередню опіку над дитиною.
- Становить максимум 36 місяців, з яких один з батьків може використати максимум 35 з них.
- Можеш використати його за один раз або частинами (максимум 5) до кінця року календарного, в якому дитині виповнюється 6 років.
- Під час відпустки по догляду за дитиною **Ти застрахована!** Виплачуються внески (emerytalne, rentowe oraz zdrowotne).
- Можеш працювати за цивільно-правовою умовою (na umowę zlecenie, o dzieło) або продовжити свою власну діяльність Можеш також укласти трудовий договір зі своїм роботодавцем, максимум на 1 ставку.
- Якщо хочеш, можеш скоротити час роботи протягом цього періоду (до мін. ½ ставки), а роботодавець мусить врахувати Твою заяву. З моменту подачі заяви Ти захищена від розірвання трудового договору строком на 12 місяців, за винятком випадків, зазначених нижче.

Якщо маєш власну діяльність, також можеш скористатися відпусткою по догляду за дитиною. Дізнайся більше.

Якщо перебуваєш у декретній, батьківській, виховній відпустці, являєшся захищеною від припинення трудових відносин, за винятком ситуацій:

- ліквідація / банкрутство роботодавця,
- дисциплінарне звільнення,
- ліквідація робочого місця (у роботодавця >20 співробітників),
- розірвання договору Тобою,
- розірвання договору за угодою сторін.

ОДИН З БАТЬКІВ НА РОБОТІ

- Після повернення з кожної відпустки роботодавець повинен найняти Тебе на рівноправну посаду або іншу за не меншу зарплату.
- Працівника, який доглядає за дитиною віком до 8 років не можна без його згоди:
  - наймати в нічну зміну,
  - використовувати переривчастий час роботи,
  - працювати понаднормово,
  - посилати в делегації.

Цим правом користується один з батьків.

- Працівнику, який доглядає за дитиною до 14 років – належить 16 годин повно оплатного догляду за дитиною (можна використовувати погодинно). Цим правом користується один з батьків.

Допомога по догляду (ZASIŁEK OPĪEKUŃCZY)- здорова дитина

Належить Вам, якщо опікуєтеся дитиною до 8 років і станеться між іншим:

- закриття установи, в якій навчалася дитина,
- захворіла няня, яка працює на підставі договору (umowy uaktywniającej),
- захворів один з батьків, який на постійній основі доглядає за дитиною.

Допомога по догляду (ZASIŁEK OPĪEKUŃCZY)- хвора дитина

Належить Вам у на розмір до 60 днів на рік, якщо доглядаєте за дитиною до 14 років і до 14 днів на рік - якщо дитина старша. Це так званий L4 на дитину-тоді зарплата становить 80% від базової.

Допомога по догляду за здоровою і хворою дитиною в сукупності становить максимум 60 днів для обох батьків.

ТАТО НА РОБОТІ

Частина прав, що стосуються батьків, збігається з Твоїми правами, а також є кілька додаткових.

- Право на два оплачувані дні відпустки після народження дитини.
- "L4 на хворого дорослого члена сім'ї" – можливість взяти до 14 днів по догляду за дружиною /партнеркою в післяпологовому періоді.
- Відпустка для батька (Urlop ojcowski) - додаткові 2 тижні відпустки оплачуються в 100%. Їх можна використовувати в одній або двох частинах до досягнення дитиною 12 місяців.
- Декретна відпустка - право до 6 тижнів, якщо мати їх не використає.
- Батьківська відпустка і відпустка по догляду за дитиною -правила використання такі ж, як і для матері.

ІНШІ ПІЛЬГИ

Залежно від Твого матеріального становища, стану здоров'я дитини і кількості дітей, також можеш розраховувати на інші пільги:

- сімейна допомога з додатками,
- одноразова допомога так звана „becikowe”,
- допомога по догляду,
- програма Rodzina 500+,
- Карта Великої Родини (Karta Dużej Rodziny),
- Закон про підтримку вагітних жінок і сімей „За життя” („Za życiem”).

Детальніше про підтримку
„За життя”

Більш детальну інформацію або юридичну підтримку шукай в:

- Муніципальним / Міським Управлінню (Urządzie Gminy / Miasta),
- в Центрі Соціальної Допомоги,
- Пунктах безкоштовної юридичної допомоги.

Список пунктів безкоштовної юридичної допомоги

ОСОБЛИВІ СИТУАЦІЇ

- **Партнер, а не чоловік?** Допомоги, що належать батькам, не пов'язані з фактом укладення шлюбу. Важливо, щоб у разі неформальних відносин батьківство було визнано. Це варто зробити ще під час вагітності!
- **Усиновлення?** Інформацію про Твої пільги можна знайти в Обласних Центрах Усиновлення (Wojewódzkich Ośrodkach Adopcyjnych).
- **Партнер?** Якщо Ти перебуваєш в гомосексуальних стосунках, Ти, як мати, маєш право на всі пільги. Більш детальну інформацію на тему батьківства осіб ЛГБТ можна знайти в публікації, опублікованій Кампанією Проти Гомофобії.

Публікація
„Rodzicielstwo osób LGBT”

Джерела (станом на вересень 2023 р.):

1. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy.
2. Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.

**Ми навчаємо жінок, що вони
мають голос у пологовому залі,
і надаємо психологічну
та юридичну підтримку,
коли цей голос ніхто не слухає.**

**Хочеш дізнатися більше?
Ласкаво просимо на сайт
www.fundacjamatecznik.pl**

**Ти з Великопольська? Потрібна
юридична чи психологічна
підтримка? Напиши нам:
kontakt@fundacjamatecznik.pl**